
4. LAULATUS

Abielu

Mehe ja naise vaheline abielu rajaneb loomises seatud korral. Jumal lõi inimese meheks ja naiseks ja asetas nad elama teineteise kõrval ja vastastikuses armastuses (*1Ms 1:27–28,31*). Abielu on abikaasadele nii Jumala kingitus kui ka ülesanne, milles mees ja naine annavad teineteisele ainuõiguse teineteist toetada ja teenida, elada korrastatud seksuaalelu ja kasvatada üheskoos järglasi.

Kiriklikul abielu sõlmimisel töötavad mees ja naine teineteist armastada ja austada kuni elu lõpuni. Abielu püsimine ja õnn rajanevad abikaasade vastastikusel ennastalgaval armastusel, mõistmisel, teenimisel, andestusel ja meeleanorandusel. Nagu Kristus on andnud end ristikogudusele, nõnda tuleb ka abikaasadel Kristuse eeskujul elada teineteise heaks (*Ef 5:1–2*). Abielutöötus kehtib kuni abikaasa surmani.

Laulatusel sõlmivad mees ja naine omavahel abieluliidu, millega pruutpaar seob ennast jäädavaks ja lahutamatuks kooseluks. Vaimulik on kirikupoolne tunnistaja ja liidulepingu seaduslikkuse kinnitaja. Lisaks on laulatus eestpalve- ja õnnistamistalitus, millega pruutpaar ja temaga koos laulatusele kogunenud kogudus palub abielutöötuse täitmiseks Jumala õnnistust.

Laulatust toimetav vaimulik peab veenduma, et pruutpaari laulatamiseks on kõik eeltingimused täidetud (abiellujad on ristitud ja konfirmeeritud, nad on vallalised ja õigusvõimelised, nad registreerivad seaduslikult oma abielu). Vaimulik, kellel on perekonnaseisuametniku volitused, toimetab registreerimise vahetult enne laulatust. Abieluaktile allakirjutamine võib toimuda ka laulatustalituse ajal (pärast küsimusi või pärast laulatamist).

Segaabieli korral (kui üks osapool kuulub teise kristlikku konfessiooni) peab laulataja sellest eelnevalt teatama asjaosalise koguduse vaimulikule. Segaabieli laulatamine on mõeldav toimetada mõlema konfessiooni vaimuliku poolt ühiselt, ühe talitusena. Kui segaabieli on juba laulatatud teise abikaasa kirikus, teatatakse sõlmitud abielust kogudusele ning võetakse abielupaar eestpalvesse. Soovi korral võib pidada abielu õnnistamise talituse.

Ei laulatata abielu, kus üks abikaasa on ristimata. Kui üks abikaasa kuu-

lub mõnda mittekristlikku konfessiooni, võib hingehoidlikel kaalutlustel ja mõlema abikaasa nõusolekul abielu kiriklikult õnnistada. Niisugustel ja muudel juhtumitel tuleb taotleda talituse pidamiseks luba peapiiskopilt või piiskopilt.

Pikka aega kestnud registreeritud abielu puhul peab vaimulik abielu õnnistamise talituse.

Laulatus peetakse talitusena või laulatusmissana. Laulatuse toimetab ordineeritud vaimulik. Soovitavalt on talitusel juures ka tunnistajad. Laulatus toimub kirikus; erandolukorras vaimulikuga kokkuleppel ka mõnes teises sobivas kohas (kabelis, kodus või mujal).

Juhised kihlumise ja laulatuse aastapäeva kohta on toodud *Pühitsemiste ja õnnistamiste käsiraamatu* peatükis *Tänu- ja õnnistamistalitused*.

Laulatustalitus

Laulatuse ettevalmistusse kuulub vaimuliku vestlus abielluda soovijatega, kus seletatakse abielu tähendust ning laulatustalituse sisu ja korda. Oluline on läbi rääkida talituse muusika, sõrmuste andmise, ruumi kaunistamise, pildistamise ja võimaliku filmimise asjus. Muusika valikul ja talitusel kasutatava sümbolse tegevuse puhul tuleb arvestada talituse jumalateenistusliku iseloomuga.

Abielluda soovijate või juba laulatatud nimes nimetatakse soovitavalt pühapäeval jumalateenistusel, kui asjaosalised võetakse koguduse eestpalvesse.

Talitusel tuleb pruutpaar algusmuusika ajal kirikusse ja põlvitab vaikseks palveks altari ette. Pruutpaar seisab altari (laulataja) ees nii, et pruut on peigmehe vasakul käel.

Talituse ajal kogudus traditsiooni kohaselt seisab; kõne ja muusikaosade ajal võib ka istuda.

Mitme pruutpaari korraga laulatamisel esitatakse küsimused igale asjaosalisele eraldi. Kui laulatavatest ühel on teine emakeel, öeldakse laulatusküsimus võimaluse korral tema emakeeles.

Küsimuses öeldakse abiellujate terve nimi (ees- ja perekonnanimi), mujal palvetes ja pöördumistes kasutatakse vaid eesnimesid.

Pruut ja peigmees panevad sõrmused ise teineteisele sõrme. Erandjuhul paneb abiellujatele sõrmused sõrme vaimulik. Sõrmus pannakse vastavalt tavale parema käe neljandasse sõrme.

Laulatuse muusika jaoks on talituse korras märgitud kohad, kus võib kasutada koguduselaulu või muud vokaal- ja instrumentaalmuusikat.

Laulatusmissa

Laulatusmissa puhul liidetakse laulatuse osad missa sisse.

Pruutpaar tuleb algusmuusika ajal kirikusse ja põlvitab vaikseks palveks altari ette, seejärel lähevad peigmees ja pruut nende jaoks seatud istekohtadele. Vaimulik tuleb koos pruutpaariga kirikusse (nende ees käies) või ootab pruutpaari altari juures.

Pruutpaar võtab missast osa oma istekoha juures olles. Altari juurde tulevad nad laulatamisosaks, armulaua vastuvõtmiseks ja õnnistamiseks. Kogudus seisab ja istub nii, nagu missa korras on näidatud.

Pärast jutlust (ja usutunnistust; usutunnistus võib ka ära jääda) astub pruutpaar altari ette ja teenistus jätkub laulatamisosaga. Küsimused, sõrmuste õnnistamine ja andmine, laulatamine ja eestpalved peetakse laulatustalituse korra järgi. Eestpalvete ajaks läheb pruutpaar uuesti oma kohtadele.

Muud laulatust puudutavad juhised on toodud käesolevas peatükis eespool (vt lk 66 *Laulatustalitus*).

Abielu õnnistamine

Abielu õnnistamise puhul kasutatakse laulatustalituse ülesehitust ja tekste. Laulatamisosa asemel toimub abielu õnnistamine.

Segaabielu õnnistamisel, kui laulatus on juba toimunud teise abikaasa kirikus, jäävad küsimused, sõrmuste õnnistamine ja sõrmuste andmine ära.

Muud laulatust puudutavad juhised on toodud käesolevas peatükis eespool (vt lk 66 *Laulatustalitus*).

Laulatustalitus**I. SISSEJUHATUS**

Algusmuusika
Tervitus
[Kõne]
Alguspalve

II. SÕNA

Piiblilugemine
Kõne
[Laul]

III. LAULATAMINE

Küsimused
Sõrmuste õnnistamine
Sõrmuste andmine
Laulatamine
[Laulatuslaul]
[Kõne]

IV. PALVE**JÄÄGITAMINE**

Eestpalved
Meie Isa
Õnnistamine
Lõpumuusika

Laulatusmissa**I. SISSEJUHATUS**

Alguslaul
Tervitus
Ühispiht
Issand, halasta
Au olgu Jumalale
Päeva palve

II. SÕNA

Esimene piiblilugemine
Vastus
Teine piiblilugemine
Päeva laul
Halleluuja
Evangeelium
[Laul]
Jutlus
[Laul]

III. LAULATAMINE

Küsimused
Sõrmuste õnnistamine
Sõrmuste andmine
Laulatamine
[Laulatuslaul]
Kirikupalve

IV. ARMULAUD

Ettevalmistus
Armulauapalve
Meie Isa
Rahutervitus
Jumala Tall
Armulauaosadus
Palve pärast armulauda

V. JÄÄGITAMINE

Õnnistamine
Lõpulaul
[Jäätamine]
Lõpumuusika

Abielu õnnistamine**I. SISSEJUHATUS**

Algusmuusika
Tervitus
[Kõne]
Alguspalve

II. SÕNA

Piiblilugemine
Kõne
[Laul]

III. ABIELU**ÕNNISTAMINE**

[Küsimused]
[Sõrmuste õnnistamine]
[Sõrmuste andmine]
Abikaasade õnnistamine
[Laul]
[Kõne]

IV. PALVE**JÄÄGITAMINE**

Eestpalved
Meie Isa
Õnnistamine
Lõpumuusika

Laulatus

Pruutpaar tuleb kirikusse algusmuusika ajal ja põlvitab vaikseks palveks altari ette. Vaimulik tuleb koos pruutpaariga kirikusse (nende ees käies) või ootab pruutpaari altari juures.

I. SISSEJUHATUS

1. Algusmuusika

Koguduselaul või muusikapala. Laulu võib laulda ka pärast tervitust.

2. Tervitus

P Isa ja Poja ja ✠ Püha Vaimu nimel.

K Aamen.

P Issand olgu teiega.

K Ja sinu vaimuga.

Vaimulik ütleb sissejuhatuse, näiteks:

P Oleme kogunenud Jumala palge ette N-i ja N-i laulatusele, et paluda Jumala õnnistust sellele abielule.

Jeesus ütleb: Loomise algul lõi Jumal inimese meheks ja naiseks. Seejärel jätab mees oma isa ja ema ja hoiab oma naise poole ja need kaks saavad üheks, nõnda et nad enam ei ole kaks, vaid üks liha. Mis nüüd Jumal on ühte pannud, seda ärgu inimene lahutagu! (*Mk 10:6–9*)

või

Armas pruutpaar, N ja N. Te olete tulnud Jumala palge ette abielu sõlmima. Tema sõna kuulates ja üheskoos palvetades palume teie liidule Jumala õnnistust. Piiblis öeldakse: Jumal lõi inimese oma näo järgi, Jumala näo järgi lõi ta tema, ta lõi tema meheks ja naiseks. Ja Jumal õnnistas neid. (*1Ms 1:27–28*)

või

Jumal on armastus ja kes püsib armastuses, püsib Jumalas ja Jumal püsib temas. (*1Jh 4:16*) Armsad sõbrad, N ja N. Me oleme kogunenud teie laulatusele, et Jumalat tänada, Tema sõna kuulata ja teie ühisele eluteele Jumala õnnistust paluda.

3. Alguspalve

Loetakse või lauldakse psalm ja/või vaimulik peab palve.

A: Psalm

Üks järgnevatest psalmidest. Võib kasutada ka kirikuaasta kohaseid või muid psalme.

Psalm 36:6–10 Issand, Sinu heldus on taevas

Issand, Sinu heldus on taevas
ja Su ustavus ulatub ülemate pilvedeni.
Kui kallis on Su heldus, Jumal!
Sellepärast otsivad inimlapsed pelgupaika
Su tiibade varju all.
Nad saavad söönuks Su koja küllusest,
ja Sa joodad neid oma röömujoovastuse ojast.
Sest Sinu juures on eluallikas,
Sinu valguses me näeme valgust.

Psalm 86:11–12 Õpeta mulle, Issand, oma teed

Õpeta mulle, Issand, oma teed; ma tahan käia Su tões!
Kinnita mu süda kartma Sinu nime!
Ma ülistan Sind kõigest südamest, Issand, mu Jumal,
ja austan Su nime igavesti.

Psalm 91 Sina oled mu varjupaik ja mu kindel mäelinnus

Kes Kõigekõrgema kaitse all elab
ja alati Kõigeväelise varju all viibib,
see ütleb Issandale:
„Sina oled mu varjupaik ja mu kindel mäelinnus,
mu Jumal, kelle peale ma loodan!”
Oma tiivasulgedega kaitseb ta sind
ja tema tiibade all sa leiad varju; Tema tõde on kilp ja kaitsevall.
Sest Sina, Issand, oled mu varjupaik!
Kõigekõrgema oled sina, mu hing, võtnud oma eluasemeks.

Psalmi võib lõpetada:

P Au olgu Isale ja Pojale ja Pühale Vaimule.

K Nõnda kui alguses oli, nüüdki on ja jääb
igavesest ajast igavesti. Aamen.

B: Palve

P Palvetagem.

Kõigeväeline Jumal, taevane Isa,
Sina löid inimese meheks ja naiseks
ning seadsid abielu meie õnne ja õnnistuse allikaks.
Me täname Sind, et *N* ja *N* on leidnud teineteist.
Õnnista seda pulmapäeva ja anna Kristus meie külaliseks,
kes koos Sinuga Püha Vaimu ühtsuses elab ja valitseb
igavesest ajast igavesti.

või

Kristus, armastuse allikas,
Sina pühitsesid kord Kaana pulma oma juuresolekuga.
Ole meie keskel ka täna, kui *N* ja *N* abielluvad.
Juhi meie kõikide elu, nii et pääseme kord
Sinu suurele pulmapeole taevas.
Kuule meid oma armastuse pärast.

või

Kõigeväeline Jumal ja Isa,
õpeta meile seda armastust, millega Sina oled meid armastanud.
Lase kõigil peredel kogeda Sinu ligiolekut ja rahu,
täida nad truu armastuse ja jumalakartusega.
Me palume Sind Jeesuse Kristuse, meie Issanda läbi.

K Aamen.

II. SÕNA**4. Piiblitlugemine**

Vaimulik või abiline loeb ühe või mitu sobilikku kirjakohta. Võib kasutada ka kirikuaasta lugemisi.

Esimesena loetakse Jeesuse sõnad abielu seadmisest (Matteuse 19:4–6). Kui abielu seadmisest on loetud juba talituse sissejuhatuses, siis seda kirjakohta siin enam ei loeta. Lugemise alguses nimetab lugeja kirjakohta.

P Kuulge Jumala sõna abielu kohta.

Matteuse 19:4–6 Abielu on Jumala seatud

Jeesus ütleb: Kas te ei ole lugenud, et loomise algul tegi Looja inimese meheks ja naiseks? Seepärast jätab mees oma isa ja ema ning hoiab oma naise poole ja need kaks saavad üheks. Nõnda ei ole nad

enam kaks, vaid üks liha. Mis nüüd Jumal on ühte pannud, seda ärgu inimene lahutagu!

1. Moosese 1:27–28, 31 Jumal lõi inimese meheks ja naiseks

Jumal lõi inimese oma näo järgi, Jumala näo järgi lõi Ta tema, Ta lõi tema meheks ja naiseks. Ja Jumal õnnistas neid, ja Jumal ütles neile: „Olge viljakad ja teid saagu palju, täitke maa ja alistage see enestele; ja valitsege kalade üle meres, lindude üle taeva all ja kõigi loomade üle, kes maa peal liiguvad!” Ja Jumal vaatas kõike, mis Ta oli teinud, ja vaata, see oli väga hea.

Roomlastele 12:1–2, 9–12 Tooge oma ihud Jumalale elavaks ja pühaks ohvriks

Ma kutsun teid üles Jumala suure halastuse pärast tooma oma ihud Jumalale elavaks, pühaks ja meelepäraseks ohvriks; see olgu teie mõistlik jumalateenistus. Ja ärge muganduge praeguse ajaga, vaid muutuge meelega uuendamise teel, et te katsuksite läbi, mis on Jumala tahtmine, mis on hea ja meelepärane ja täiuslik.

Armastus olgu siiras. Kurjast hoidudes kiinduge heasse! Vennaarmastuses olge üksteise vastu hellad, vastastikuselt austuses jõudke üksteisest ette! Teenige Issandat tühimatu innuga ja vaimult tulisena! Olge rõõmsad lootuses, vastupidavad viletsuses, püsivad palves!

Roomlastele 15:5–7 Võtke vastu üksteist, nagu Kristus on meid vastu võtnud

Kannatlikkuse ja julgustuse Jumal aga andku teile, et te mõtleksite sedasama omavahel Kristuse Jeesuse eeskujul kohaselt, et te ühel meelel ja ühest suust ülistaksite Jumalat ja meie Issanda Jeesuse Kristuse Isa. Seepärast võtke vastu üksteist, nõnda nagu ka Kristus on meid vastu võtnud Jumala kirkuseks.

1. Korintlastele 13:1, 4–7, 13 Armastuse ülemlaul

Kui ma räägiksin inimeste ja inglite keeli, aga mul ei oleks armastust, siis ma oleksin kumisev vasknõu või kõlisev kuljus. Armastus on pika meelega, armastus hellitab, ta ei ole kade, armastus ei kelgi ega hoople, ta ei käitu näotult, ta ei otsi omakasu, ta ei ärritu. Ta ei jäta meelde paha, tal ei ole rõõmu ülekohtust, aga ta rõõmustab tõe üle. Ta lepi kõigega, ta usub kõike, ta loodab kõike, ta talub kõike. Armastus ei hääbu kunagi. Ent nüüd jääb usk, lootus, armastus, need kolm, aga suurim neist on armastus.

Efeslastele 5:1–2 Võtke Jumal eeskujuks

Võtke nüüd Jumal eeskujuks nagu armastatud lapsed, ja käige armastuses, nõnda nagu Kristus meid on armastanud ja on iseenese loovutanud meie eest anniks ja ohvriks, magusaks lõhnaks Jumalale.

Koloslastele 3:12–14 (15–17) Üle kõige olgu armastus – see on täiuslik side

Rõivastuge siis nagu Jumala valitud pühad ja armastatud südamliku kaastundega, lahkusega, alandlikkusega, tasadusega ja pika meelega, üksteist taludes ja üksteisele andestades, kui kellelgi on teise vastu kaebust. Nii nagu Issand teile on andeks andnud, nõnda tehke teiegi! Aga üle kõige selle olgu armastus – see on täiuslik side! [Ja teie südameis valitsegu Kristuse rahu, millesse te olete kutsutud ühe ihuna. Ja olge tänulikud! Kristuse sõna elagu rikkalikult teie seas, kõiges tarkuses õpetage ja manitsege üksteist psalmide, hümnide ja vaimulike lauludega, laulge kogu südamest tänulikult Jumalale! Ja kõik, mida te iial teete sõnaga või teoga, seda tehke Issanda Jeesuse nimel, tema läbi Jumalat Isa tänades!]

Johannese 15:9–12 Jääge minu armastusse

Jeesus ütleb: Nõnda nagu Isa on armastanud mind, olen minagi armastanud teid. Jääge minu armastusse! Kui teie peate minu käske, siis te jääte minu armastusse, nõnda nagu mina olen pidanud oma Isa käske ja jään tema armastusse. Seda ma olen teile rääkinud, et minu rõõm oleks teie ja teie rõõm saaks täielikuks. Minu käsk on see: armastage üksteist, nagu mina olen armastanud teid!

5. Kõne

Laulatuskõnes on soovitatav puudutada järgmisi teemasid:

- abielu kui Jumala seatud ja õnnistatud mehe ja naise kooselu;
- pere ühiskonna põhialusena;
- abielu abikaasade kasvamise kohana;
- rõõm ja tänulikkus;
- armastus ja truudus;
- andekspalumine ja leppimine;
- sugulaste ja sõprade toetus.

Pärast kõnet võib olla koguduselaul või muusikapala.

Soovi korral võib kõne pidada kohe pärast tervitust või pärast laulutamist.

III. LAULATAMINE

6. Küsimused

P Armas pruutpaar. Jumala sõna tunnistab, et abielu on Jumala and. Seepärast küsin ma kõiketeadva Jumala palge ning *selle koguduse/ nende tunnistajate* ees:

Vaimulik küsib peigmehele:

NN, kas sina võtad NN-i oma abikaasaks
ning tahad teda armastada ja austada
nii headel kui ka halbadel päevadel
ja olla talle truu kogu eluaja, kuni surm teid lahutab?

Vastus:

Jah!

Vaimulik küsib pruudilt:

NN, kas sina võtad NN-i oma abikaasaks
ning tahad teda armastada ja austada
nii headel kui ka halbadel päevadel
ja olla talle truu kogu eluaja, kuni surm teid lahutab?

Vastus:

Jah!

või

Vaimulik küsib peigmehele:

NN, kas sina tahad võtta NN-i oma abikaasaks
ning töötad teda muutumatu ja murdumatu truudusega
armastada ja austada,
ühes temaga vastu võtta röömu ja risti, õnne ja õnnetust
ega taha teda iialgi maha jätta või endast lahutada,
kuni kõigeväeline Jumal teid lahutab ajaliku surmaga?

Vastus:

Jah!

Vaimulik küsib pruudilt:

NN, kas sina tahad võtta NN-i oma abikaasaks
ning töötad teda muutumatu ja murdumatu truudusega
armastada ja austada,
ühes temaga vastu võtta röömu ja risti, õnne ja õnnetust
ega taha teda iialgi maha jätta või endast lahutada,
kuni kõigeväeline Jumal teid lahutab ajaliku surmaga?

Vastus:

Jah!

7. Sõrmuste õnnistamine

Pruut ja peigmees annavad vaimulikule sõrmused.

Vaimulik peab palve sõrmuseid käes hoides.

P Palvetagem [abieluliidu eest, mille märgiks on need sõrmused].

Issand Jumal, õnnista ✠ neid sõrmuseid
ja aita, et *N ja N/abikaasad* elaksid truuduses,
Sinu rahu ja Sinu tahet järgides
ning kannaksid neid sõrmuseid teineteist armastades.
Seda palume Jeesuse Kristuse, meie Issanda läbi.

või

Jumal, maailma Looja ja Issand, pühitse *N-i* ja *N-i* abielu.
Lase abikaasadel neid sõrmuseid kandes armastada teineteist
ja aita neil olla teineteisele truud
Jeesuses Kristuses, meie Issandas.

K Amen.

8. Sõrmuste andmine

P *N ja N*, andke nüüd teineteisele oma käsi ja sõlmige abielu
Jumala ja *selle koguduse/nende tunnistajate* ees,
andes abielutõotuse ja vahetades teineteisega sõrmused.

Vaimulik ulatab pruutpaarile sõrmused. Peigmees ja pruut pöörduvad näoga teineteise poole ning panevad teineteisele abielusõrmuse sõrme, öeldes (vajadusel vaimuliku etteütlemise järgi):

Mina, *N*, võtan sind, *N*, oma abikaasaks.
Tahan sind armastada ja austada
nii headel kui ka halvadel päevadel, õnnes ja õnnetuses,
tervises ja haiguses, rikkuses ja vaesuses
ning olla sulle truud, kuni ma elan.
Kanna seda sõrmust minu armastuse ja truuduse märgina.
või
N, kanna seda sõrmust minu armastuse ja truuduse märgina.

Kui vaimulik paneb ise pruutpaarile sõrmused sõrme, ütleb ta:

Kandke neid sõrmuseid teie abielu tunnusena
ning vastastikuse armastuse ja truuduse märgina.

9. Laulatamine

Peigmees ja pruut hoiavad kinni teineteise paremast käest, vaimulik paneb oma parema käe nende ühendatud kätele ja ütleb:

P Issand Jeesus Kristus ütleb:

Mis nüüd Jumal on ühte pannud, seda ärgu inimene lahutagu.

Te olete nüüd teineteist abikaasaks vastu võtnud.

[Olete seda avalikult tunnistanud Jumala palge

ja selle koguduse/nende tunnistajate ees.

Oma töotuse märgiks olete teineteisele sõrmuse ja käe andnud.]

Seepärast kinnitan teie abieluliidu ja kuulutan teid abikaasadeks

Isa ja Poja ja ✠ Püha Vaimu nimel.

Vaimulik ütleb pruutpaarile õnnistamissõnad. Ta võib õnnistamiseks panna käed mehe ja naise pea peale. Pruutpaar võib põlvitada.

P Jumal Isa õnnistagu teid

ja täitku teie südamed taevase rõõmuga.

Jumal Poeg olgu teiega

nii rõõmu kui katsumuse päevadel.

Jumal Püha Vaim täitku teie südamed oma armastusega.

Õnnistagu teid kõigeväeline Jumal –

Isa ja Poeg ja ✠ Püha Vaim.

või

Issand Jumal – Isa ja Poeg ja Püha Vaim –

õnnistagu, hoidku ja kaitsku teid.

Ta kinkigu teile rikkalikult oma armu,

et te mõlemad oleksite Talle meelepärased ihus ja vaimus,

ning usus ja armastuses üheskoos elades

päriksite igavese elu õnnistuse.

K Aamen.

[10. Laulatuslaul]

Koguduselaul või muusikapala.

Kui sõnaosas kõnet ei peetud, peetakse siin laulatuskõne.

Siinkohal võib toimuda ka abielu registreerimine.

IV. PALVE JA LÄKITAMINE

11. Eestpalved

Vaimulik loeb ühe järgnevatest palvetest või peab vaba palve. Eestpalvete lugejana võib kasutada ka laulatustalitusel osalejaid.

Pruutpaar põlvitab, kui see on võimalik.

P Palvetagem.

1. Jumal, me täname Sind tänase päeva, meie rõõmu ja lootuse eest. Me palume Sinu taevalikku õnnistust abielule, mille N ja N on Sinu ees sõlminud. Luba neil kasvada üha täiuslikumaks armastuses, austuses, alandlikkuses, headuses ning Sinu tahte täitmisel. Lase neil õnnistusrikkalt teha oma tööd, anna tervist ja jõudu, aita rajada turvaline ja külalishalke kodu ning kingi rõõmu lastest. Ühenda pruutpaari sugulased ja sõbrad ning meid kõiki tänus ja rõõmus Jeesuse Kristuse, meie Issanda läbi.
2. Kõigeväeline Jumal, meie taevane Isa, me ülistame Sind, et Sa oled loonud ja hoiad ülal kogu maailma. Sina loid inimese meheks ja naiseks, aetasid nad teineteise kõrvale ning andsid neile oma õnnistuse. Sa lased neil abielus saada üheks ihuks, meelde tuletades, et mille Sina oled ühendanud, seda ei saa kunagi lahutada. Me täname Sind, et Sa oled seadnud abielu peegelduseks Kristuse ja Tema Kiriku osadusest ning Sinu igavesest lepingust inimestega. Me palume Sinu õnnistust N -ile ja N -ile, aita neid elada armastuses ja rahu, truuduses ja austuses teineteise vastu. Tee nad mõlemad tugevaks usus, et nad võiksid olla Kristuse tunnistajaks teistele. Luba neil näha järeltulevaid põlvi ja võta nad viimaks elu lõpul Sinu taevasesse kuningriiki. Seda palume Kristuse, meie Issanda läbi.
3. Kõigeväeline Jumal. Kui Sina ei ehita koda, tühja vaeva näevad siis ehitajad temaga. Me palume, ühenda N -i ja N -i südamed armastuses teineteisega ja pühitse nende abielu oma nime auks. Aita neil rajada kodu, kus valitsevad usk, lootus ja armastus. Anna neile oma Püha Vaimu, et nad võiksid teineteist aidata, rõõmu jagada ja mures toetada. Tee nad usus tugevaks ja juhi neid kord taevasesse koju. Kuule meid Jeesuse Kristuse, meie Issanda pärast.

4. Sinu poole, kõigeväeline Jumal, taevane Isa, me ülendame oma südamed, tänades selle eest, et Sina kaitseid ja juhid meie elu. Me palume täna sõlmitud *N-i* ja *N-i* abielu eest: ütle Sina oma jah ja aamen nende nõu ja töötuse peale, mis nad täna avalikult Sinu ja koguduse ees on andnud. Võta nad oma käe kõrvale sellel teel, millele nad nüüd käsikäes asuvad. Aita ja juhata neid ja kõiki abielupaare oma Vaimu läbi, et nad elaksid üheskoos jumalakartuses ning südame ja elu puhtuses, väsimatus armastuses ja truuduses. Luba neil Sinu abi ja õnnistust kogeda ja seda tänuga vastu võtta. Anna neile viimaks oma taevases riigis igavene eluase oma Poja, Jeesuse Kristuse, meie Issanda läbi.

5.

P Jumal, Sina oled seadnud abielu. Sina pühitsed meie kodu oma liigolekuga. Me palume, ühenda need abikaasad armastuses teineteisega ja õnnista nende abielu oma nime auks. Me palume Sind:
K Kuule meid, armas Issand Jumal.

Isa või ema:

Taevane Isa, Sina kinkisid meile meie lapsed. Me täname rõõmu eest, mida nad on toonud meie ellu. Õnnista neid, kui nad rajavad oma kodu ja peret. Hoiu neid kõige kurja eest. Anna neile leplikku meelt ning õpeta andeks paluma ja andma. Me palume Sind:

K Kuule meid, armas Issand Jumal.

Vend või õde:

Armas Jumal, me mõtleme täna paljudele ühistele mälestustele. Ole *N-iga* ja *N-iga* ning varja neid teel, millele nad on koos asunud. Aita meil olla ikka üksteisele lähedased. Me palume Sind:

K Kuule meid, armas Issand Jumal.

Ristivanem:

Taevane Isa, ristimises töotasid Sa õnnistust minu ristilapsele. Õnnista ka edaspidi teda ja tema lähedasi. Aita neil meeles kanda, et ristimisest ammutame aina uut elu. Me palume Sind:

K Kuule meid, armas Issand Jumal.

Sõber:

Jumal, Sina oled *N-i* ja *N-i* kokku viinud. Õnnista nende armastust. Aita neil olla koos kuni elupäevade lõpuni. Kingi meile sõprusest rõõmu ka tulevastel päevadel. Me palume Sind:

K Kuule meid, armas Issand Jumal.

P Taevane Isa, me täname Sind, et kuuled meie palveid. Usaldame need *noored/abikaasad* ja ka iseendid Sinu kättesse. Võta meid kord oma taevasesse koju. Kuule meid oma Poja, Jeesuse Kristuse, meie Issanda läbi.

K Aamen.

12. Meie Isa

P Jeesuse nimel meie palume:

Kõik koos:

**Meie Isa, kes Sa oled taevas.
Pühitsetud olgu Sinu nimi. Sinu riik tulgu.
Sinu tahtmine sündigu nagu taevas, nõnda ka maa peal.
Meie igapäevast leiba anna meile tänapäev.
Ja anna meile andeks meie võlad,
nagu meiegi andeks anname oma võlglastele.
Ja ära saada meid kiusatusse, vaid päästa meid ära kurjast.
Sest Sinu päralt on riik ja vägi ja au igavesti.
Aamen.**

13. Õnnistamine

P Issand õnnistagu sind ja hoidku sind!
Issand lasku oma pale paista sinu peale ja olgu sulle armuline!
Issand tõstku oma pale sinu üle ja andku sulle rahu!
Isa ja Poja ja ✠ Püha Vaimu nimel.

K Aamen.

või

Vaimulik paneb käed pruutpaari pea peale, öeldes:

P Issand õnnistagu sind ja hoidku sind!
Issand lasku oma pale paista sinu peale ja olgu sulle armuline!
Issand tõstku oma pale sinu üle ja andku sulle rahu!

Seejärel pöördub vaimulik koguduse poole, öeldes:

P Õnnistagu teid kõiki kõigeväeline Jumal –
Isa ja Poeg ja ✠ Püha Vaim.

K Aamen.

14. Lõpumuusika

Koguduselaul või muusikapala.

Laulatusmissa

Jumalateenistus toimub missa korra järgi, millele lisatakse järgnevad kohad.

Päeva palve

Päeva palvena kasutatakse järgnevat palvet või laulatustalituse alguspalvet.

L Kõigeväeline Jumal,

Sina oled inimese oma näo järgi loonud
ja tahad, et mees ja naine üheks saavad.

Me palume N-i ja N-i eest: liida Sina nad kokku,
nii et nad Sinu armastuses vilja kannavad
ja Sind oma eluteel üheskoos järgivad.

Seda palume Jeesuse Kristuse, meie Issanda läbi.

K Aamen.

Esimene ja teine piiblilugemine

Loetakse üks või mitu sobilikku kirjakohta. Võib kasutada ka kirikuaasta lugemisi.

Lugemiste vahel või järel võib olla koguduselaul või muusikapala.

1. Moosese 1:27–28, 31 *Jumal lõi inimese meheks ja naiseks*

1. Moosese 2:18 (21–24) *Inimesel ei ole hea üksi olla*

Ülemlaul 2:8–14, 16a *Mu kallim on minu ja mina kuulun temale*

Ülemlaul 8:6b–7 *Armastus on tugev nagu surm*

Jeesus Siirak 26:1–4, 16–24 *Hea naise ilu on ehteks mehe kojale*

Roomlastele 12:1–2, 9–12 *Tooge oma ihud Jumalale elavaks ja pühaks ohvriks*

Roomlastele 15:5–7 *Võtke vastu üksteist, nagu Kristus on meid vastu võtnud*

1. Korintlastele 13:1, 4–7,13 *Armastuse ülemlaul*

Efeslastele 5:1–2 *Võtke Jumal eeskujuks*

Efeslastele 5:21–33 *See saladus on suur: ma räägin Kristusest ja kogudusest*

Filiplastele 2:1–5 *Mõtlege iseenestes sedasama, mida Kristus Jeesuses*

Koloslastele 3:12–14 (15–17) *Üle kõige olgu armastus – see on täiuslik side*

1. Johannese 3:18–24 *Armastage teoga ja tõega*

1. Johannese 4:7–12 *Jumal on armastus*

Evangeelium

Loetakse üks järgnevatest evangeeliumitekstidest. Võib kasutada ka kirikuaasta evangeeliumi.

Matteuse 7:21, 24–27 *Kaks maja ehitajat*

Matteuse 19:4–6 *Abielu on Jumala seatud*

Johannese 2:1–11 *Kaana pulm ja Jeesuse esimene imetegu*

Johannese 15:9–12 *Jääge minu armastusse*

Laulatamisosa (vt lk 74 *Laulatamine*).

Kirikupalve

Kirikupalvesse lisatakse eestpalve jumalateenistusel laulatatud abielupaari ning nende lähedaste eest.

Prefatsioonipalve

L Tõesti, see on õige ja hea,
et me igal ajal ja kõigis paigus täname Sind,
püha Issand, kõigeväeline Isa, igavene Jumal,
Jeesuse Kristuse, meie Issanda läbi.

Sina löid inimese oma näo järgi ja seadsid nii,
et mees ja naine kasvaksid teenima Sind ja teineteist.
Sa oled Kristuse ja Kiriku vahelise armastussideme kaudu
andnud eeskuju mehe ja naise abielule.

Sellepärast ülistame koos inglite
ja kõigi pühade hulgaga Sinu nime
ja laulame Sinule kiituselaulu.

või

Tõesti, see on õige ja hea,
et me igal ajal ja kõigis paigus täname Sind,
püha Issand, kõigeväeline Isa, igavene Jumal,
Jeesuse Kristuse, meie Issanda läbi.

Tema on teinud Sinu nime meile tuntuks
ja osutanud meile Sinu armastust, et meie püsiksime armastuses.
Sina löid meid meheks ja naiseks ning andsid meid üksteisele,
et Sinu armastus saaks meis nähtavaks.

Sellepärast ülistame koos inglite
ja kõigi pühade hulgaga Sinu nime
ja laulame Sinule kiituselaulu.

✦ ✦ ✦

Palve pärast armulauda

L Taevane Isa,
me täname Sind püha armulaua, Sinu armastuse söömaaja eest,
millega Sa tugevdad meie usku Sinusse.
Me täname Sind, et Sa ühendad meid armastuses üksteisega
ja täidad meie elu rõõmuga,
Jeesuse Kristuse, meie Issanda läbi.

Abielu õnnistamine

Abielu õnnistamine toimub laulatustalituse ülesehituse järgi. Laulatamisosa asemel toimub abielu õnnistamine.

Pikka aega kestnud registreeritud abielu õnnistamisel võib esitada abielupaarile vastavad küsimused ja õnnistada sõrmused.

III. ABIELU ÕNNISTAMINE

[Küsimused]

P *NN* ja *NN*, [sündinud *N*,] te olete Jumala palge ees, paludes Tema õnnistust teie ühisele teele.

Vaimulik küsib ükshaaval mehelt ja naiselt:

P *N*, kas sina tahad abielus, mille oled sõlminud *N*-iga, armastada ja austada oma abikaasat nii headel kui ka halbadel päevadel ja olla talle truu kogu eluaja, kuni surm teid lahutab?

Vastus:

Jah!

[Sõrmuste õnnistamine]

Mees ja naine annavad vaimulikule sõrmused.

Vaimulik peab palve sõrmuseid käes hoides.

P Palvetagem [abieluliidu eest, mille märgiks on need sõrmused].

Issand Jumal, õnnista ✠ neid sõrmuseid ja aita, et *N* ja *N*/abikaasad võiksid elada truuduses, Sinu rahu ja Sinu taht järgides ning kannaksid neid sõrmuseid, armastades teineteist. Seda palume Jeesuse Kristuse, meie Issanda läbi.

või

Jumal, maailma Looja ja Issand, pühitse *N*-i ja *N*-i abielu. Lase abikaasadel neid sõrmuseid kandes armastada teineteist ja aita neil olla teineteisele truud Jeesuses Kristuses, meie Issandas.

K Amen.

[Sõrmuste andmine]

Vaimulik ulatab abielupaarile sõrmused. Mees ja naine pöörduvad näoga teineteise poole ning panevad teineteisele abielusõrmuse sõrme, öeldes (vajadusel vaimuliku etteütlemise järgi):

N, kanna seda sõrmust
minu armastuse ja truuduse märgina.

Kui vaimulik paneb ise abielupaarile sõrmused sõrme, ütleb ta:

Kandke neid sõrmuseid teie abielu tunnusena
ning vastastikuse armastuse ja truuduse märgina.

Abikaasade õnnistamine

P N ja N, te olete kuulnud pühakirjast,
et abielu on Jumala seatud ja Tema tahab abielu õnnistada.
Jumal annab oma õnnistust neile, kes seda Tema käest igatsevad.
Olete tunnistanud, et teie armastus vajab Jumala abi ja hoidmist.
Jumal kinnitagu teie tahet teineteist armastada ja austada
ning jääda teineteise kõrvale kõigiks elupäevadeks.

A

Mees ja naine võivad põlvitada ja vaimulik paneb käed nende pea peale, öeldes:

P Jumal Isa õnnistagu teid
ja täitku teie südamed taevase rõõmuga.
Jumal Poeg olgu teiega
nii rõõmu kui katsumuse päevadel.
Jumal Püha Vaim täitku teie südamed oma armastusega.
Õnnistagu teid kõigeväeline Jumal – Isa ja Poeg ja ✠ Püha Vaim.
või

Issand Jumal – Isa ja Poeg ja Püha Vaim –
õnnistagu, hoidku ja kaitsku teid.

Ta kinkigu teile rikkalikult oma armu,
et te mõlemad oleksite Talle meelepärased ihus ja vaimus,
ning usus ja armastuses üheskoos elades
päriksite igavese elu õnnistuse.

K Aamen.

B

P Palvetagem nüüd *üheskoos/koos kogudusega*,
et Jumal õnnistaks seda abielu.

Järgneb palveosa eestpalvete ja Meie Isa palvega.